

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

1/2 " 1 " 60 "

1/4 " — " 90 "

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

1/2 " 3 " "

—o—

Numar. singuratici se vënd
 n Cluj cu 5 fileri, intr'alte
 locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE
 se plătesc după mări-
 mea locului ce ocupă;
 fiecare cm. □ costă o-
 dată 10 fil., de 2 ori
 8 fil., de 3 și mai multe
 ori 6 fileri.

—o—

ADRESA:
 „RĂVAȘUL”
 CLUJ. — KOLOZSVÁR
 6. JÓKAI-UTCZA 6.

Editor și redactor resp.: PETRU P. BARIȚIU

Apare în fiecare Sâmbătă

Intemeietorul foi: Dr. E. DĂIANU

Un Arhiepiscop către învățători.

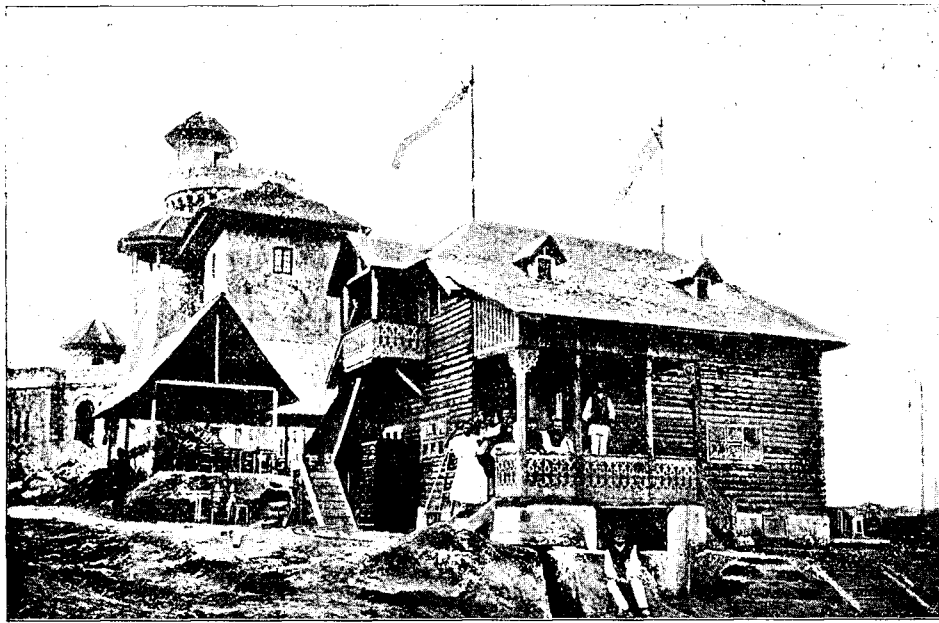
În 10—12 Nov. n. a. c. s'a ținut la Oravița adunarea generală a învățătorilor români gr.-cat. din Bănat. Preasfinția Sa Episcopul Lugojului a avut fericitul gând de a lua parte la această adunare prezidând-o și rostind la deschidere un cuvânt, care se cuvine să-l asculte toți învățătorii noștri. Eată în întregime sa aceasta cu adevărat părințească cuvântare:

Onorată adunare! Iubiți fii!

Cu toată căldura inimii mele părințești vă salut pe voi Iubiți Fii în Christos, cari v'ați întrunit azi la adunarea generală anuală a Reuniunii noastre în această frumoasă și însemnată comună Oravița, unde printre ocupațiunile voastre ca reuniune, vi-se dă prilej a vedea rezultatele muncii omenești pe terenul industriei. Aici și la Anina, unde plănuiți o excursiune de studiu, veți putea admira pe Dumnezeu, care a pus pe om stăpân peste pământ, ca să-l lucre și să-l domnească. Veți vedea cu câtă bogăție a binecuvântat Atotputernicul acest loc, — și aducându-vă aminte, că întreg pământul patriei noastre este presărat cu mii și mii de feluri de comori, cari așteaptă a fi scoase la iveală și a fi întrebuințate și prelucrate pentru binele locuitorilor acestei țări, — veți cunoaște că și vouă chiar ca învățători ai fiilor poporului nostru, băștinaș pe aceste locuri scumpe, datorințe nouă vi-se impun: datorința de a îndemna pe fii neamului, ca pe lângă ocupațiunile moștenite dela strămoși, să se îndeletnicească și cu ramuri deosebite ale industriei, ca astfel avuțiile pământului strămoșesc să fie spre folosul adevăraților moșteni ai fiilor patriei; și să nu fie siliți cârmuitorii în lipsa de brațe lucrătoare să aducă lucrători din țeri străine. Trebuie din toate puterile lucrat într'acolo, ca fii neamului nostru dedicându-se în măsură cât mai mare industriilor, să se alcătuiască o clasă de muncitori, cari să-și poată aici acasă agonisi pâinea cinstită de toate zilele, să-și poată asigura o subsistență odihnită pe zile de bătrânețe ori neputințe, să se alipească cu drag de pământul țării și să nu iee în mână toiagul trist al pribegiei, lăsând pārloage câmpiile strămoșești, ruginite sapa și plugul, lipsit văzduhul de doinele noastre fermecătoare și ducând cu sine atâta jale, dor și amar.

Astfel de reflexiuni și astfel de hotăriri au să se nască în mintea și inima noastră la vederea și cercetarea acestui romantic ținut, unde mintea omenească, stăpânitoare peste brațele harnicilor muncitori, a produs și continuă a produce rezultate atât de uimitoare pe terenul industriei de mine și de metalurgie.

Este chiar în interesul vostru bine priceput — Iubiților Fii! — ca să îndrumați pe fii poporului nostru la îmbrățișarea industriilor. În adevăr poporul s'a sporit și se sporește, deși chiar în acest ținut nu în acea măsură, în care ar fi — după legea firei — să se sporească. Pământul nu crește, ci durează, în urma sărăciei generale scade, ori mai bine zis, scapă din mâinile vechilor proprietari. Este doar de sine înțeles, că dacă pământul scade, ori în cazul cel mai favorabil nu crește, crește însă numărul acelor, cari au să triască da pe pământ; atunci puțința de traiu se face mai grea și prin urmare trebuie

Vederi dela Expoziție: Hanul muntelesc.

nizuit ca pământul să se lucre mai bine, ca mai multă roadă să aducă, și ca să se afle mijloace nouă de câștig și anume industriale, ca așa cu liniște să poată trăi poporul înmulțit și să nu pice în mintea nimenui gândul înfiorător de păcătos de a pune stavilă darului d-zeesc, care este darul de prunci, pentru frica și temerea, că pruncii aceia nu vor avea din ce a trăi. Pentru că dacă sărăcește poporul, atunci nu poate jertfi mai mult pentru susținerea școalelor, ba nu poate jertfi nici atâta, cât a jertfit în trecut; și atunci se face imposibilă și împlinirea datorinței voastre îndreptățită de a vi-se regula salariile în acea măsură, ca scutiți fiind de grijile traiului zilnic, să vă puteți devota mai cu deadinsul datorințelor statului vostru. Astfel între progresul economic al poporului nostru și între îmbunătățirea stărei voastre materiale este o strânsă legătură cauzală și în consecință înaintarea materială a poporului este nu numai o datorință morală față de neamul nostru, ci și o datorie către însuși statul vostru învățătoresc. Cu cât poporul va spori mai mult în bunăstare și cu cât va cunoaște mai mult, că sporul acesta îl datorită poavețelor și îndrumărilor voastre, adecă școalei susținute cu jertfele sale, cu atât mai mult și mai bucuros va fi gata a jertfi pentru susținerea școalei și pentru îmbunătățirea stării materiale.

II. Dar mi-se pare a auzi observarea. Toate sunt bune și frumoase însă noi nu putem aștepta până când se va îmbunătăți starea materială a poporului nostru, ca în măsură mai mare să poată jertfi pentru susținerea școalelor noastre și pentru îmbunătățirea stării noastre materiale. Nouă ne lipsește ajutor grabnic și neamănat, că altfel nu mai putem învinge lipsele zilnice.

Recunosc — Iubiți Fii! — îndreptățirea dorințelor și cererilor voastre pentru o regulare mai corăspunzătoare a salariilor voastre. Nici nu mă pun pe acel punct de vedere îngust — dar altfel foarte îndreptățit, că e o nespusă anomalie, ca preoților noștri să le lipsească congrua minimală, pe când învățătorilor totuși le este asigurat un salariu minimal fixat în lege. Anomalia aceasta numai la aceea ne îndreptățește ca să facem tot posibilul, ca anomalia să înceteze, ca clerul nostru asemenea celorlalte cleruri din patrie să-și primească congrua corespunzătoare, asigurată în lege, — și cred a putea spera că lucrul acesta să va întâmpla mai curând, decum am cutezat a spera în trecut, — dar nici decât nu ne îndreptățește

la aceea, ca să ne pară rău ori chiar să punem piedeci în calea îmbunătățirii cât mai favorabile a salariilor învățătoresți.

Și în privința aceasta, nu ne poate ajunge nici o imputare. În conțelegere cu Consistoriul nostru am cercat totdeauna să înaintăm binele vostru. Inșive știți, că toate rugărilor pentru urcarea salariilor la suma de 800 cor. le-am rezolvat favorabil. Dificultăți s'au făcut numai acolo, unde e vorba de schimbarea instrumentelor dotaționale, deoarece o astfel de schimbare e împreună cu pertractări foarte îndelungate și de regulă se gată cu o nouă îngreunare a poporului, ceea ce între actualele împrejurări economice nu aflăm a fi posibil și drept.

Am urmărit cu luare aminte și discursurile din foile noastre, purtate în vederea îmbunătățirii mijloacelor voastre de subsistență. Mișcările aceste au îndreptățirea lor, întru cât lămurirea, prin presă a scopurilor, ce se urmăresc, contribuie binefăcător la rezolvarea prinoasă a cestiunii. Numai să nu se piardă din vedere nici odată caracterul școalelor noastre și că cuvântul decizător au să-l rostească autoritățile bisericesti superioare, ca susținătoare de școale. Tendințele, — dacă s'ar ivi — de-a încunjura aceste autorități superioare și de a regula cauza salariilor învățătoresți independent de acele autorități ar fi o tendință ilegală periculoasă, și ca atare nu ar putea să întâmpine, decât desaprobarea noastră, dar deopotrivă și a întregului popor credincios.

Repețesc, Iubiți fii, că Ordinariatul a urmărit cu simpatie toate nizuințele voastre pentru regularea salariilor învățătoresți și în fiește care caz concret a și făcut din partea sa tot posibilul ca acea regulare să se și întâmple. Și în viitor tot asemenea ne vom nizu; ca să promovăm justele voastre dorințe și să căutăm, ca din beneficiile, de cari vor fi făcuți părtași alți colegi de ai voștri, de categoria voastră, din alte diecese ori biserici, în proporție dreaptă să vi-se facă parte și vouă.

III. Dar Iubiți fii! pe când recunoaștem îndreptățirea nizuințelor voastre pentru ameliorarea stării voastre materiale și vă asigurăm de concursul nostru în direcțiunea aceasta în acelaș timp nu putem întrelăsa a vă îndemna și a vă feri, nu cumva sub presiunea curentului modern materialistic, să vă lăsați seduși și abătuți dela calea singur adevărată și mântuitoare a conștien-

țioasei împliniri a datorințelor voastre de învățători. Despre necesitatea regulării salarelor învățătoarești și peste tot a salarelor funcționarilor de toate categoriile s'a scris, s'a vorbit; se scrie și se vorbește foarte mult. Toți accentuează sus și tare, până și cel mai din urmă lucrător de câmp, că are dreptul firesc la o resplătă dreaptă și corespunzătoare a muncii sale. Și e adevărat! Numai e bătător la ochi, că despre datorințe nu se prea aude vorbind, măcar că dreptul și datorința sunt două concepte nedespărțite.

În ziua de azi cuvântul și conceptul de datorință a ajuns a fi străin și necunoscut. Și nu e mirare! După curentul modern materialistic ori cum îl numesc monistic, scopul final al omului e aici pe pământ, e în bună starea materială și în plăcerile, ce i-le poate întinde o asemenea bună stare. Dar fiindcă poftele cresc treptat cu bună starea, de aci urmează că poftele nu au margini și cum omul crede a avea drept la îndeplinirea poftelor sale, așa tinde tot după bună stare, după venite mai multe, de unde urmează, că ori cât s'ar regula salarele pe toate iniile, îndeplinire deplină nu va fi, pentru că poftele lăsate fără frâu nu vor să cunoască și să sufere termuire. Dacă noi vom fi chemați a prețui valoarea muncii noastre, și dacă valoarea muncii intelectuale și morale vom prețui-o cu o resplătă curat materială, atunci ori ce salariu ni-se va părea neproporționat și mulțumire nu va locui în inimile noastre.

Dacă asemenea vederi ar străbate în rândurile învățătorilor noștri și poate chiar și în șirurile preoțimeii, atunci e capăt de instituțiile noastre și fără sfială pot se zice, că și de neamul nostru. Dacă vom zice: nu-mi fac datorința, pentru-că nu sunt bine plătit, ori îmi fac datorința pe câtă îmi este plata, atunci e vai de noi! Atunci ar trebui să fiu eu cel dintâiu care se mă plâng, pentru-că sum cel mai slab dotat dintre toți arhierii din țară, măcar-că fac același lucru, ca și ei.

Departa să fie de noi o asemenea ispită! Noi doar suntem servitori ai bisericii lui Christos. Noi știm, că avem datorințe sfinte către cei încredințați grijei noastre, că pentru sufletele lor nemuritoare răspunzători suntem cu însuși vecinica fericire a sufletului nostru. Știm că avem să purtăm grije de fii unui neam, care alături de celealte neamuri alcătuitoare de stat a păzit pământul acestei țări și l-a udat cu sângele său; avem să luminăm pe fii unui neam, care pentru limba și legea sa a fost gata totdeauna a înfrunța de o mie de ori moartea. Știm, că viitoarele generațiuni ale acestui neam vor blăstăma pomenirea noastră, dacă nu ne vom împlini datorința către fii nouă concrezuți, de a-i lumina și povățui, ca păstrându-și individualitatea, cu care Dumnezeu i-a înzestrat, să poată rămânea și fi în tot timpul viitor scut puternic al patriei și al tronului.

Conștiința acestor sfinte datorințe ne va feri dela pretinderea drepturilor în paguba datorințelor înșirate. Preoțimea și învățătorimea noastră — asta este dulcea mea nădejde și mângâiere, cu care doresc a mă reîntoarce acasă — în cererea drepturilor sale nu își va uita niciodată de datorințele sale, și că acele datorințe cu scumpătate le va împlini și atunci, când împlinirea drepturilor sale nu se face cu aceea grabă și în aceea măsură, în care ar merita, bine știind că peste ori-ce bunăstare, fericire pământească e mai pe sus liniștea și mângâierea conștiinței, pacea lui Dumnezeu și binecuvântarea unui neam recunoscător.

Pacea lui Dumnezeu! Cuvinte străine în zilele noastre. — Freamăt surd ce aude pe tot rotogolul pământului. Toți se îmbulzesc făcându-și drum cu coatele, să ajungă mai iute la vițelul cel de aur, să-și umple buzunarele, ca apoi să-și poată mulțumi faptele nesăturate! Unde vor afla ei pace, cari se adapă la izvoarele împuțite!? În averi, în desfrâu?

Doamne! trimite pe Sfântul Tău Spirit și luminează mintea mea, și luminează și mintea acelora peste cari mai așezat păstor. Luminează-ne cu Spiritul înțelepciunii să cunoaștem, că afară de Tine nu este Dumnezeu, că la Tine singur e

adevărul și viața, că la Tine e calea fericirii vremelnice și vecinice, că Tu singur poți odihni pe cei osteniți, că Tu singur poți adăpa pe cei însetați, nutri pe cei flămânzi și mângâia pe cei ce plâng. Întăreștene în sfânta Ta lege și ne povățuiește cu adevărul Tău! Depărtează dela noi spiritul înșelăciunii și al neînțelegerii și fă ca să petrecem o viață duhovnicească căutând și făcând toate cele ce sunt spre bună plăcerea Ta, ca fericiți de valurile furtunoase ale acestei vieți, cari ne amenință, să aflăm scăpare la Tine singur Dumnezeu nostru cel adevărat, — pentru rugăciunile Aceluia ce Te-a născut fără sămânță, a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria!

Crestături.

— Școala creștinească. La sfințirea școlii celei noue din Topârcea protopopul Seliștei Dr. Ioan Stroia a rostit o frumoasă cuvântare din care încreștam aceasta parte:

»Când Isus Navi, următorul prorocului Moise, a condus poporul izraelitan în pământul făgăduinței, în Canaan, cu mare măhnire văzu, că mulți dintre Izraeliteni încep a se molipsi zi de zi de datinile păgâne și urite ale Amoreilor și altor popoare păgâne din Canaan. I-a muștră amar pentru închinarea lor la idoli și pentru părăsirea datinilor bune strămoșești. Le-a adus apoi aminte toate bunătățile, cu cari Iehova, D-zeul cel adevărat i-a învrednicit pe ei în Egipt și în pustie, și le-a zis cuvintele memorabile: »Alegeți-vă astăzi, cui voiați să slujiți, ori zeilor, cărora au slujit părinții voștri, dincolo de râu, ori zeilor Amoreilor, în a căror țară locuiți; Eu și casa mea vom sluji lui Iehova.« — Și poporul recunoscându-și păcatul a zis: »Și noi voim să slujim lui Iehova, căci el este D-zeul nostru«.

Și slujba lui Iehova, adevăratului D-zeu, alipirea sa de datinile bune strămoșești, l'a susținut pe poporul jidovesc, deși un popor mic, mii de ani în marea popoarelor străine.

Și școala noastră lui D-zeu să slujească. Iubirea de D-zeu și a cuvântului său să se sâdească în inimile tineretului. Iubirea deaproapelui, iubirea de neam s'o cultive. Atunci va fi, dar numai atunci va fi cu adevărat școala creștinească. Tineretul eșit din ea frica Dlui va avea în inimă și în cărările lui va umbla. În inima sa adânc săpată va fi datorința față de sine, față de familie, față de biserică, neam și patrie. Binele, frumosul și adevărul îi va călăuzi în toate cărările lor spre bucuria celor ce i-au născut și crescut, spre lauda bisericii și neamului lor.«

— »Tăria noastră e fără îndoială cultura. Conștiința de sine a poporului român i-o asigură progresul său cultural. Cu bucurie am cetit mai astăvară un raport despre progresul ce l'au realizat învățătorii din tractul Mediașului, unde s'au înșirat mai multe comune chiar în cari nu au fost nici un analfabet. Noi altă tărie nu avem decât cultura«. Așa scrie »Unirea« în nr. 50. Și bine scrie. Ori ne cultivăm poporul ori cădem! Deci cultură, cultură, și iar cultură, chiar și fără politică.

— La sate, domnilor și fraților! Acolo e de lăcrat, acolo se cere sprijinul vostru și al nostru... până când satele vor fi nerînduite economiceste, zădarnic vom face teorii... Să folosim zilele și serile iernii, ce vine, ca în primăvară pe satele noastre să facem să răsară sute și sute de tovărășii făcute după trebuințele și pentru ajutorul sătenilor! (»Tovărășia«)

După o sută de ani.

Mai bine ca 100 de ani s'au străcurat încet și greu de când episcopul de vecinică pomenire Bobb a pus temelie bisericii noastre și s'a început în ea și prin ea lucrarea binecuvântată ce durează. Cum stăm însă acum după atâta amar de timp cu biserică lai Bobb? Eată o întrebare legitimă ce-și pune cel ce a cetit despre începutul ei. Răspundem pe scurt. Fiindcă era să ni-se dărâme, am reparat-o și întărit-o, încât, cu voia Domnului va mai sta o sută de ani. Am împlinit o datorie către noi și către trecutul nostru mântuind de pierire un monument al culturii românești în Cluj.

Frumușică cum e bisericuța aceasta e singura mângâiere și îndulcire a poporului nostru numărös din Cluj, pentru toți cei ce o cercetează. În Dumineci și sărbători cântări și cuvântări bat în micile ei boltituri, și turma de

credincioși ce se adună se pătrunde până la lacrimi de frumseța adevărului și de dulceața frumosului. Însă turma aceasta este mică. E numai o ceată din mulțimea cea de 4000—5000 suflete, care se țin — adecă ar trebui să se țină — de aceasta biserică. Cei mulți nu vin, poate mai ales pentru că nu mai încap în mica casă a Domnului.

Zidită în stil roman, mai mult largă decât lungă, ea are un aer primitiv, familiar. Păreții, acum mai luminoși, sunt învrăstați de mulțime de icoane, tot atâtea daruri evlavioase ale creștinilor. Multe din acestea n'au vr'un preț artistic. Sunt marfă de târg în stilul apusan, nepotrivit cu înfătoșarea orientală a bisericii. Sunt înse printre aceste multe icoane și unele de preț artistic ori archeologic.

Sunt — pe păreții din altar — câteva iconițe din veacul al 18-lea, lucrate pe stoffe de mătăasă, cu fire aurii și argintii, în cadre țintuite cu bucățele de os de pește, cu oglindute, etc. Sunt două iconițe cu busturi de ceară, împodobite cu lucrări de filigram. Dar sunt și trei pânze mari, cam 1 metru lungime și 50 cm. lățime, cari sunt picturi originale de o mână necunoscută, dar măiastră. Ele reprezintă trei momente mari din economia mântuirii neamului omenesc. Una ne arată clipa schimbării la față a Mântuitorului, care strălucește pe vârful de munte într'o mare de lumină, arătându-se de o parte Moise, cu tablele legii, de altă parte Ilie Procopul. Trei apostoli, culcați la pământ, caută a-și acoperi fața sub lovitura mării și a luminei lui Christos.

A doua, în același format, arată învierea Domnului din morți, într'o concepțiune originală.

E un mormânt, ca o criptă, săpată în stâncă. Peste ea se lasă ierburii acățătoare și în zare departe un cer albastru adânc, ca cerul Italiei. Din acest mormânt, așezat într'un mediu de frumseță romantică, Isus Mântuitorul se înalță, ca plutind în aer, triumfător și maiestos, dar blând și dulce.

Soldatul roman — mai ales unul — un atlet puternic ca un urieș înarmat, exprimă toată forța împărăției sale, împărăția și puterea lumii acesteia, și în același timp toată groaza și cutremurarea superbă a acestei puteri, văzând cum se înalță peste ea o putere nouă, a spiritului, care fără alte arme decât adevărul și dreptatea, biruește nu numai puterea Romei, ci chiar moartea. Ceilalți doi soldați, culcați, treiți abia pe jumătate, buimăciți de somn și de zgomotul clipei, reoglindează toată năucia uimită a lumii păgâne, care vede răsărind, ca din pământ, ca din adâncuri, o lume nouă, pe care nu o înțelege...

A treia pânză ne înfătoșează pogorîrea spiritului sfânt. Aci se arată toată forța creatoare și toată fineța sufletului aceluși pictor necunoscut, dela care au rămas — copii sau originale, nu o putem spune — aceste opere vrednice de atențiunea tuturor pricepătorilor.

Nicăiri nu am văzut mai cu efect, mai sugestiv și mai desăvârșit exprimată acea fericire lăuntrică a sufletului ca aci... Ori cât de grea e problema de a zugrăvi pogorîrea spiritului celui dumnezeesc în sufletele omenești — pictorul a reușit să apropie rezolvarea greutății.

Vedem înaintea noastră pe toți apostolii și câteva muieri, între cari Maica Domnului... Sunt adunați într'o casă, — acea casă din Ierusalim, unde

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **Predicile lui Petru Maior** pe Duminică și sărbători. Ediție cu lit. latine sub îngrijirea protopopului *Dr. E. Dăianu*. 2 volume de 670 pagini. Broșurate: 6 cor. + 50 fil. porto. *Legate foarte frumos*, în pânză, cu piele la călcăiu, și inscripție aurită: 7 cor. + 50 fil. porto.

— **Căldarul dela Cluj**, pe 1907. Cu 13 ilustrațiuni! Numai 20 fil. + 3 fil. porto.

— **Scrisori și inscripții ardeleni și Maramureșene** de *N. Iorga*. Bogat volum de notițe istorice. Preț 3 cor. 50 fil. Adm. »Răvașul« Cluj, Jókai u. 6.

— **Contribuiri pentru o istorie...** a Românilor dela originea lor încoace până în Iuliu 1504 de *Dr. I. G. Sbiera*, profes. univ. în Cernăuți și membru al Academiei române. Volum I. Cernăuți 1906. 8° mare 820 pag.

Publicația aceasta mare, roada muncii unei vieți de om, ni-s'a trimis la redacție din partea autorului, ne socotim deci datori a o anunța acum, și a spune mai târziu, după ce o vom cunoaște mai de aproape, un cuvânt de apretiare despre ea. Prețul e 12 cor. Preoților autorul le oferă o reducere la preț.

— **Viața Românească** (Iași) a apărut nr. 9, pe Noemvrie cu bogat cuprins, de Sp. Popescu, G. Bogdan Duică, G. Ranetti, George Kernbach, Dr. N. Lupu, M. Carp. — Scrisori din Bucovina, Ardeal, Basarabia. Cronică literară, economică, esternală. Recenzii. Abon. 18 lei pe an. Adm. str. Manolescu 2.

— **Junimea literară**. A apărut nr. 12. cu următorul sumar: Sonet de Leandru. A ajunge (specimen din »Dicționarul limbii române«) de *Dr. S. Pușcariu*. Zbuciumare de *V. Loichiță*. Basmul meu de *Ana Conta-Kernbach*. *Dr. I. G. Sbiera* de *Lazar Vicol*. O, du-mă sus de *V. Loichiță*. O zi însămnată la Iași de *G. Rotariu-Rotică*. Dări de samă de *Victor Morariu*. Notițe bibliografice de *N.-r.* Redacția și administrația: Suceava (Bucovina) strada Sturza nr. 655.

Numărate dame inteligente folosesc renumita alifie de față

Margit-Crème

a lui FÖLDES

— care e de un efect eminent, —

un preparat fără grăsime, nes-tricacios și cel mai bun pentru infrumșetarea obrazului.

Margit-Crème a lui **Földes** e un mijloc cu efect sigur și grabnic contra alunițelor, pe-struelor de ficat, bubitelor, zgrăbunțelor, bubelor de fierbințeli și contra altor necură-țiri ale pielii obrazului. Pomada aceasta o folo-sesc damele cele mai inteligente din lumea în-treagă și cu privire la efectul lui fără păreche și escelent se exprimă în modul cel mai măgulitor și însuflețitor. Despre aceasta se va convinge altfel fiecine după întrebuințarea unei tighii, tre-bue însă să ne ferim de falsificate.

Prețul unei tighii mici 1 cor.; unei tighii mari 2 cor. Săpunul-Margit costă 70 fil. Puderul-Margit 1 cor. 20 fil. Apa de față Margit 1 cor: Pasta de dinți Margit 1 cor.

Se prepară: la FÖLDES KELEMEN, apotecar în ARAD.

Comande de 6 cor. se trimit franco

Se poate căpăta:

la *Burger Frigyes*, *Dr. Czetz Dénes*, *Gergely Fer utóda*, *Halász Jenő*, *Dr. Hintz György*, *Széky Miklós* și *Tanács József*, apotecari în Cluj.

Correspondent abil

care posedă limba germană și română în scris și vorbire **afără imediat aplicare** la o fabrică mare de mașini în România.

Reflectanții, cari au fost aplicați ca corespondenți să trimită oferte detaliate cu copii de atestate și indicarea de referențe împreună cu fotografie sub »Lebensstellung« la administrația ziarului.

2—3

S'a deschis
în piața Mátyás király Nr. 11 în palatul Reil
Prăvălia de haine pentru Domni, dame și copii

a lui
Réti B. és Társa.

Cel

mai bun și

cel

mai frumos!

Pe

lângă prețuri

solide și

moderate

Postav de Zsolna, Gács și Rozsahegy.

8—10

Mátyás király-tér 11.

Institutul indigen de asigurare

Fondat la 1868 „Transsylvania” Fondat la 1868
se recomandă pentru încheierea de

Asigurări de foc și asupra vieții, de rente, zestre, pe cheltuelile înmormântării etc. în toate combinațiile și cu tarifele cele mai ieftine.

Valori asigurate: Despăgubiri prestate: 105 milioane cor. 7 milioane coroane.
Sfaturi în toate afacerile de asigurare se dau fără nici o cheltuială.

Acuisitori bunți se caută în condițiuni favorabile.

Agentura generală în Cluj, Emketer 16.

Asigurări se pot face la »Economul« și la Agentura »Transilvaniei« în Cluj.

SOLE SIMON

Prima fabrică ardelenă de sigile

lucrate în gumă, de materie pentru hectograf, atelier pentru pregătirea materiei de hectograf, precum și a diferitelor colori pentru sigilare.

Gravează: în aur, argint, aramă, oțel; pregătește mai departe tot felul de marce familiare, sigile tăiate în aramă, perinute rotunde pentru ținutul materiei de sigilare, subscrieri, monograme pentru brodare și tot felul de lucruri apărținătoare acestor branșe.

Se capătă: Cluj, Jókai u. 2. (gr. Rhédei ház)

Din mâna cea dintâiu
Cea mai bună și mai ieftină ocazie pentru daruri
de Crăciun.

15 m. 84 cm lat pânză țesută	K. 7.80
23 » 78 » » Kanafas	» 11.—
23 » 79 » » Damast	» 14.50

20 m. Flanel pentru cămeși	K. 7.20
20 » Zefir de lână	» 9.80
20 » Barchend pentru haine	» 11.20

Cupon de blouse, în diferite colori	K. 2.60, 4.—, 6.—
» » » din catifea	K. 6.40

! Haină completă !

Din Dessin	K. 4.50, 5.50, 6.—
» Camgarn în toate colorile	» 5.50, 9.—
» Loden	» 6.—, 8.50
» Cybelin	» 7.—, 7.70, 11.50

1 garnitură de masă cu 6 servete	K. 4.80, 6.—
1 » pentru cafea	» 5.—

Batiste cu colțuri de Atlas, albe	K. 1.35 pro duzină
Năfrâmi pentru domni, elegante	» 1.90 » »
» pentru dame, din Dessin	» 3.— » »

Procurați îndată

de oarece ocazia aceasta ține numai până la anul nou.

Colecțiuni de mostre și liste speciale ilustrate gratis și franco.

Heinke & Brod

Correspondență și în limba română!

Wien, I, Augustengasse Nr. 2—T.